

Fleischmann Sámuel A Dédunokájával

A kép 1936-ban készült, és a nagyapámat, Fleischmann Samut ábrázolja a dédunokájával, Fleischmann Béla nagybátyám unokájával. Én még gimnazista voltam. Előtte együtt voltunk Gyöngyösön, ahol Fleischmann Béla élt, és utána felmentek a Mátrába. Nagyapám nem sokat üdült, nem volt egy üdülős típus, aki elmegy otthonról, és otthagyja a gazdaságot.

Apai nagyapám, Fleischmann Sámuel 1846-ban született, és 1937-ben halt meg. Domoszlón élt, ott volt birtoka. Csak hat elemi végzett, de roppant okos, praktikus, széles látókörű ember volt. A nagyanyámat nem ismertem, mert ő korán, 1894-ben halt meg.

Állítólag egy hordó pálinkával jött át Markazról Domoszlóra. Ott nyitott egy kis szatócsüzletet, aztán kocsmát. Vette darabonként a szőlőt és a szántót, és olyan hároméves koromban, amikortól már emlékszem rá, csak gazdálkodott. Volt két ház egymás mellett, egyik volt a régi ház, amit elajándékozott az unokatestvérének, és azok folytatták az üzletet, és nagyapám már csak gazdálkodott. A gazdálkodás szőlőbirtokot és földbirtokot jelentett. Főleg szőlőbirtokot. Elég szép birtok volt. Amikor nagyapa meghalt, akkor hatvan hold szőlőt örököltünk. A többi gyerek is ugyanannyit. Ez egy komoly birtok volt, nagyapám minden gyerekének adott hozományt és tőkét az önállósodáshoz.

Domoszlón egy földszintes házban lakott a Fő utcán. Volt egy nagy kapubejárat és mellette egy kiskapu. "L" alakú épület volt hosszú udvarral, ami a Főutcáról egészen a patak partjáig ment át. Mert ott Domoszlón folyik egy kis patak. Két szoba az utcára nézett, befele volt még egy szoba, aztán előszoba, amiből később lett egy fürdőszoba, amikor olyan tizenkét-tizenhárom éves lehettem. Ide fel kellett pumpálni a vizet, mert vízvezeték nem volt. Aztán volt konyha, személyzeti szoba. Volt egy hosszú fedett folyosó, onnan nyílt a vécé. Volt egy fedett veranda, aminek az oldala szabad volt. Hátral is volt egy nagy kapubejárat. Az igás kocsik nem elöl jártak be, hanem hátulról. Elölről csak a parádés kocsi járt be. Voltak bárányai fent a Mátrában, mert volt erdőgazdasága is. Azt is örököltük.

Természetesen mindig volt személyzet. Volt egy házvezetőnő. Nagyapám másodszor is megnősült, ezt a másik nagymamát, Róza mamát már ismertem. Azt hiszem, az első feleségének az unokatestvére volt. Nagyon tisztelték és szerették a gyerekek. Tíz éves lehettem, amikor Róza mama meghalt, attól kezdve volt egy házvezetőnő, aki végig ott volt nagyapám mellett. Volt szakácsnő, szobalány.

Nagyapám nagyon értett a mezőgazdasághoz. Aranyos ember volt, borzasztóan törődött a gyerekeivel. Amellett egy klassz férfi volt, daliás termetű.

Jiddisül biztosan tudott, németül nem tudom. De nagyon nagy súlyt fektetett arra, hogy mi, a gyerekek és az unokák beszéljünk. Gyakran jött hozzánk, Egerbe, mert megyeszéki tag volt, szóval elég magas társadalmi állása volt. Ez a megyeszéki tag megfelel egy mai megyei képviselőnek. Azt nem tudom, hogy választották-e, vagy társadalmi helyzetéből kifolyólag került be. De különben hogy került volna be egy falusi zsidó megyeszéki tagnak Heves megyében? Amikor ülés volt, mindig nálunk ebédelt, és szemrehányást tett, hogy nem németül beszélünk odahaza, hanem magyarul.

Tagja volt még a verpeléti kilének [lásd: kile]. Kehilla, azt hiszem, ez a hivatalos neve.